

Oczekiwania wobec rządu Mateusza Morawieckiego

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2017 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

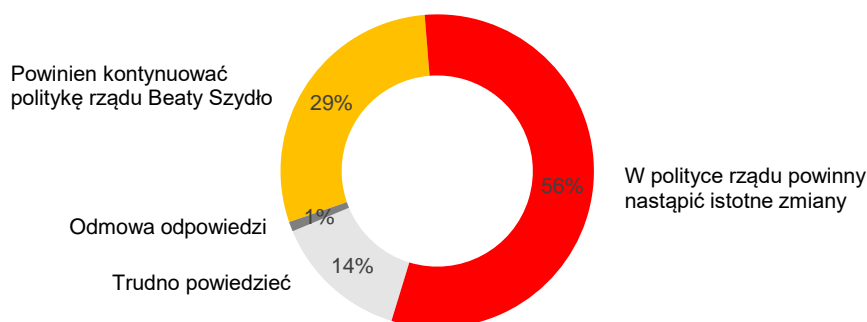
Badanie dotyczące oczekiwań wobec rządu Mateusza Morawieckiego zostało przeprowadzone tuż po zmianach w składzie gabinetu, które nastąpiły 9 stycznia br.¹

POTRZEBA KONTYNUACJI CZY ZMIANY

Mateusz Morawiecki po objęciu teki premiera przez miesiąc kierował rządem w dotychczasowym składzie, ustalonym za czasów Beaty Szydło. Również w wygłoszonym w Sejmie Exposé² zapowiedział kontynuację polityki prowadzonej przez rząd swej poprzedniczki. Pomimo to większość badanych (56%) uważa, że w polityce rządu powinny nastąpić istotne zmiany. Za kontynuacją polityki rządu Beaty Szydło opowiada się 29% badanych, natomiast 15% nie zajęło stanowiska w tej kwestii (14% nie ma zdania, a co setny badany odmówił odpowiedzi na to pytanie).

CBOS

RYS. 1. Czy, Pana(i) zdaniem, ogólnie rzecz biorąc, rząd Mateusza Morawieckiego powinien kontynuować politykę rządu Beaty Szydło czy też w polityce rządu powinny nastąpić istotne zmiany?

Przeprowadzone wielozmiennowe analizy statystyczne³ wykazały, iż oczekiwania wobec polityki nowego rządu najbardziej różnicują deklaracje badanych dotyczące ich głosowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu. O ile za kontynuacją polityki rządu Beaty Szydło opowiada się zdecydowana większość (64%) ankietowanych deklarujących zamiar oddania głosu na listy firmowane przez Prawo i Sprawiedliwość, to wśród pozostałych największych potencjalnych elektoratów oraz w grupie badanych zamierzających pójść na wybory parlamentarne, ale niezdecydowanych, na kogo oddać głos,

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (332) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 9–17 stycznia 2018 roku na liczącej 951 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² <https://www.premier.gov.pl/expose-premiera-mateusza-morawieckiego-stenogram.html>

³ Wykorzystano moduł IBM SPSS *Decision Trees*.

przeważają zwolennicy istotnych zmian. Jednocześnie warto zauważyć, iż do zwolenników zmian w polityce obecnego rządu w stosunku do działań rządu, na czele którego stała Beata Szydło, zalicza się także co czwarty (26%) sympatyk PiS.

TABELA 1

Czy, Pana(i) zdaniem, ogólnie rzecz biorąc, rząd Mateusza Morawieckiego powinien kontynuować politykę rządu Beaty Szydło czy też w polityce rządu powinny nastąpić istotne zmiany?	Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?				
	Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	Platforma Obywatelska RP	Kukiz'15	Nowoczesna	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się
	w procentach				
Powinien kontynuować politykę rządu Beaty Szydło	64	3	24	8	8
W polityce rządu powinny nastąpić istotne zmiany	26	94	73	89	72
Trudno powiedzieć	9	2	3	3	20
Odmowa odpowiedzi	1	1	0	0	0

Zwolennicy istotnych zmian w polityce rządu Mateusza Morawieckiego w stosunku do polityki prowadzonej przez rząd Beaty Szydło dominują w niemal wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych. Wyjątkiem są przede wszystkim osoby identyfikujące się z prawicą, spośród których połowa opowiada się za kontynuacją polityki poprzedniego rządu, natomiast 41% oczekuje istotnych zmian, a także małoliczni renciści (56% za kontynuacją, a 36% za istotnymi zmianami), robotnicy niewykwalifikowani (45% za kontynuacją, a 41% za istotnymi zmianami) oraz badani kilka razy w tygodniu biorący udział w praktykach religijnych (45% za kontynuacją, a 30% za istotnymi zmianami) – por. tabelę aneksową 1.

OCZEKIWANIA WOBEC NOWEGO RZĄDU

Wszystkich badanych zapytaliśmy, w pytaniu otwartym, o ich konkretne oczekiwania wobec nowego rządu. Tylko 15% ankietowanych nie potrafiło wymienić żadnych oczekiwań pod adresem rządu Mateusza Morawickiego, a 4% stwierdziło, że nie ma żadnych oczekiwań wobec nowego gabinetu.

Ze swobodnych odpowiedzi respondentów wynika, iż priorytetami dla rządu Mateusza Morawieckiego powinny być: poprawa w obszarze ochrony zdrowia, podwyżki emerytur, rozwój gospodarczy kraju (odpowiedzi zaliczonych do tych obszarów udzieliło po 9% ankietowanych), poprawa sytuacji na rynku pracy, poprawa warunków życia społeczeństwa (które wymieniło po 8%) oraz podniesienie płac (7%), a zatem, jak zapowiedział to sam premier w swym Exposé – „rozwój i sprawy społeczne”. W czołówce pod względem częstości wymieniania znalazła się także poprawa relacji z Unią Europejską, lepsze do niej nastawienie, o czym mówiło 6% badanych.

Co dwudziesty pytany oczekuje po prostu ogólnie poprawy (5%). Po 4% respondentów mówiło o zgodzie narodowej, stawianiu na porozumienie, dialog i kompromis; odbudowie polskiego przemysłu, wspieraniu polskich firm i przedsiębiorczości; przestrzeganiu prawa, Konstytucji, zasad demokracji, przywróceniu praworządności w państwie, a także po prostu o dobrych rządach, mądrym rządzeniu. Po 3% oczekuje od rządu stabilizacji, spokoju, normalności, opanowania; ogólnie poprawy polityki zagranicznej, stosunków międzynarodowych oraz poprawy sytuacji seniorów. Wszystkie wątki, które pojawiły się w odpowiedzi na pytanie o oczekiwania wobec rządu zestawiono na następujących stronach.

Czego przede wszystkim oczekuje Pan(i) od rządu Mateusza Morawieckiego?

Odpowiedzi spontaniczne

Poprawy służby zdrowia, większego skupienia na polityce zdrowotnej, inwestycji w służbę zdrowia, skrócenia kolejek	9%
Podwyżek emerytur i rent, podniesienia najniższych emerytur	9%
Poprawy sytuacji gospodarczej, trwałego utrzymania na wysokim poziomie, dalszego wzrostu, ożywienia, wzrostu inwestycji	9%
Poprawy sytuacji na rynku pracy, więcej miejsc pracy, zadbania o miejsca pracy dla Polaków, zmniejszenia bezrobocia	8%
Poprawy warunków życia, zmniejszenia ubóstwa	8%
Podniesienia płacy minimalnej, podwyżek zarobków, płac, podwyżki stawek godzinowych	7%
Poprawy relacji z Unią Europejską, porozumienia z Unią Europejską. Lepszego nastawienie do UE	6%
Poprawy – ogólnie	5%
Zgody narodowej, stawiania na porozumienie, dialog i kompromis – ogólnie i porozumienia z opozycją	4%
Odbudowy polskiego przemysłu, wspierania polskich firm i przedsiębiorczości	4%
Przestrzegania prawa, przestrzegania Konstytucji, zasad demokracji, przywrócenia praworządności w państwie	4%
Dobrych rządów, mądrego rządzenia – ogólnie	4%
Stabilizacji, spokoju, normalności, opanowania – ogólnie	3%
Poprawy polityki zagranicznej, stosunków międzynarodowych – ogólnie	3%
Poprawy sytuacji seniorów	3%
Usamodzielnienia od Jarosława Kaczyńskiego, odcięcia się od Jarosława Kaczyńskiego	2%
Polityki prospołecznej	2%
Polityki prorodzinnej (w tym 500+) – kontynuacji, zwiększenia wsparcia dla rodzin	2%
Kontynuacji polityki rządu Beaty Szydło	2%
Obniżki podatków, podwyższenia kwoty wolnej od podatku	2%
Realizacji obietnic, zapowiedzi – ogólnie	2%
Poprawy sytuacji w oświacie	2%
Zahamowania podwyżek cen, inflacji. Obniżki cen, kosztów życia	2%
Uczciwości, prawdomówności, rzetelności – ogólnie	2%
Większego wsparcia dla rolnictwa, poprawy sytuacji w rolnictwie	2%
Ograniczenia biurokracji, uproszczenie przepisów	2%
Sprawiedliwości – ogólnie	2%
Zmiany w prawie pracy, „stosowania kodeksu pracy w praktyce”, likwidacji umów śmieciowych	2%
Zmiany polityki społecznej, innego dystrybuowania transferów socjalnych, myślenia o przyszłych długofalowych skutkach obecnych decyzji	2%
Odcięcia się od Prawa i Sprawiedliwości	1%
Zwalczenia korupcji, rozliczenia złodziei i aferzystów	1%
Dokończenia reformy sądownictwa, poprawy pracy sądów	1%

Czego przede wszystkim oczekuje Pan(i) od rządu Mateusza Morawieckiego?

Odpowiedzi spontaniczne

Ograniczenia wydatków socjalnych państwa, likwidacji 500+	1%
Polepszenia kondycji finansów państwa, zmniejszenia długu publicznego; poprawy ścigalności podatków	1%
Bezpieczeństwa	1%
Nieulegania presji Unii Europejskiej, Zachodu, uniezależnienia się od instytucji pozapolskich	1%
Wstrzymania/wycofania reformy sądownictwa	1%
Zatrzymania emigracji Polaków	1%
Kontynuowania polityki nieprzyjmowania uchodźców	1%
Poprawy wizerunku Polski na arenie międzynarodowej	1%
Równouprawnienia kobiet i mężczyzn; poprawy sytuacji kobiet	1%
Poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych	1%
Konsultacji społecznych, brania pod uwagę opinii wszystkich Polaków, a nie tylko wyborców PiS	1%
Poprawy polityki w zakresie obronności, poprawy sytuacji w wojsku	1%
Żeby się nie pogorszyło	1%
Budowy mieszkań, darmowych mieszkań dla młodych małżeństw; zastępczego programu za MdM	1%
Poprawy relacji z krajami sąsiadującymi	1%
Głębszej rekonstrukcji, wymiany kolejnych ministrów	1%
Rezygnacji, abdykacji, ustąpienia/upadku rządu, rozpisania nowych wyborów	1%
Ściągnięcia Polaków z zagranicy (emigrantów oraz osób żyjących na terenach byłego ZSRR)	0,5%
Utrzymania kompromisu aborcyjnego, dopuszczenia możliwości terminacji ciąży w określonych przypadkach	0,4%
Rozdziału państwa i Kościoła	0,4%
Wyrównania szans miasto-wieś – „Niech spojrzą na ludzi w małych miejscowościach”	0,3%
Bronienia polskiej racji stanu – ogólnie	0,3%
Ograniczenia przywilejów polityków	0,2%
Zwiększenia liczby placówek przedszkolnych	0,2%
Nieingerowania w rozstrzyganie spraw katastrofy smoleńskiej	0,2%
Dekomunizacji, ostatecznej dekomunizacji	0,2%
Reformy szkolnictwa wyższego	0,2%
Zaostrzenia przepisów aborcyjnych	0,2%
Utrzymania obowiązującego wieku emerytalnego	0,2%
Dotrzymania obietnic wyborczych dotyczących frankowiczów	0,2%
Zmiany stanowiska wobec przyjmowania uchodźców	0,2%
Ochrony środowiska	0,2%
Twardego stanowiska wobec opozycji	0,2%
Wierności zasadom chrześcijańskim, katolicyzmowi	0,1%
Większych kary za znęcanie się nad zwierzętami	0,1%
Obniżenia wieku emerytalnego dla rolników	0,1%
Wprowadzenia euro	0,1%
Poprawy infrastruktury drogowej	0,1%
Twardego podejścia do Ukrainy w kwestii Wołynia i UPA	0,1%
Żeby więźniowie nie dostawali za darmo pieniędzy	0,1%
Niewprowadzania euro	0,1%
Trudno powiedzieć, nie wiem	15%
Brak oczekiwań	4%
Odmowa odpowiedzi	1%

Konkretne oczekiwania wobec rządu Mateusza Morawieckiego różnią się w zależności od tego, czy respondenci generalnie oczekują od niego kontynuacji polityki prowadzonej przez rząd Beaty Szydło, czy też istotnych zmian. Zwolennicy kontynuacji najczęściej oczekują od nowego rządu poprawy warunków życia, zmniejszenia ubóstwa (13%), podniesienia płac/ stawek godzinowych (11%), poprawy sytuacji gospodarczej, dalszego wzrostu (10%) oraz podwyżek emerytur i rent (10%) natomiast oczekujący istotnych zmian w polityce rządu najczęściej mówili o potrzebie poprawy służby zdrowia (11%) i relacji z Unią Europejską (9%).

Porównanie częstości wymieniania poszczególnych kwestii w obu grupach pokazuje, iż istotne statystycznie różnice występują w przypadku ośmiu konkretnych obszarów. W szczególności zwolennicy kontynuacji znacznie częściej niż oczekujący istotnych zmian w polityce obecnego rządu chcieliby poprawy warunków życia, zmniejszenia ubóstwa, podniesienia płacy minimalnej, podwyżek zarobków, płac, podwyżki stawek godzinowych, a także poprawy sytuacji prawnej pracowników na rynku pracy oraz uczciwości i kontynuowania polityki nieprzyjmowania uchodźców, natomiast dla zwolenników istotnych zmian w polityce rządowej ważniejsza niż dla zwolenników kontynuacji jest zmiana w polityce zagranicznej, a przede wszystkim poprawa relacji z Unią Europejską, a także większe usamodzielnienie się od Jarosława Kaczyńskiego.

W tabeli 2 przedstawiono priorytety, w przypadku których częstość wymieniania przez zwolenników kontynuacji i zwolenników zmian w polityce nowego rządu zjednoczonej prawicy różni się istotnie statystycznie. Warto zauważyć, iż oczekujący zmian znacznie częściej niż zwolennicy kontynuacji polityki rządu Beaty Szydło nie potrafili skonkretyzować swoich oczekiwań pod adresem rządu Mateusza Morawieckiego.

TABELA 2

Czego przede wszystkim oczekuje Pan(i) od rządu Mateusza Morawieckiego? <i>Wybrane odpowiedzi spontaniczne</i>	Czy, Pana(i) zdaniem, ogólnie rzecz biorąc, rząd Mateusza Morawieckiego powinien kontynuować politykę rządu Beaty Szydło czy też w polityce rządu powinny nastąpić istotne zmiany?	
	Powinien kontynuować politykę rządu Beaty Szydło	W polityce rządu powinny nastąpić istotne zmiany
	procentowanie w kolumnach	
Poprawy warunków życia, zmniejszenia ubóstwa	13	5
Podniesienia płacy minimalnej, podwyżek zarobków, płac, podwyżki stawek godzinowych	11	6
Kontynuacji polityki rządu Beaty Szydło – ogólnie	7	0
Realizacji obietnic, zapowiedzi – ogólnie	4	1
Zmiany w prawie pracy, „stosowania kodeksu pracy w praktyce”, likwidacji umów śmieciowych	3	1
Uczciwości, prawdomówności, rzetelności – ogólnie	3	1
Kontynuowania polityki nieprzyjmowania uchodźców	2	1
Poprawy relacji z Unią Europejską, porozumienia z Unią Europejską. Lepszego nastawienie do UE	2	9
Poprawy polityki zagranicznej, stosunków międzynarodowych – ogólnie	1	5
Usamodzielnienia od Jarosława Kaczyńskiego, odcięcia się od Jarosława Kaczyńskiego	0	4
Trudno powiedzieć, nie wiem	9	17

Odpowiedzi na pytanie o oczekiwania wobec rządu Mateusza Morawieckiego różnicują także afiliacje partyjne badanych. Respondenci deklarujący zamiar oddania głosu na listy firmowane przez Prawo i Sprawiedliwość znacznie częściej niż zwolennicy Platformy Obywatelskiej i Kukiz'15 mówili o oczekiwaniach dotyczących poprawy warunków życia, zmniejszenia ubóstwa. Co charakterystyczne, kwestii tej nie podniósł żaden ankietowany zwolennik Nowoczesnej. Elektorat Nowoczesnej częściej niż pozostali wyrażał oczekiwania dotyczące zgody narodowej, stawiania na porozumienie, dialog i kompromis – ogólnie – i porozumienia z opozycją, a także kontynuacji polityki prorodzinnej (w tym 500+) lub zwiększenia wsparcia dla rodzin (jest to też kwestia, o której częściej niż elektoraty PiS i PO mówili zwolennicy Kukiz'15, co prawdopodobnie można wiązać z ich młodszym wiekiem). Ponadto deklarujący zamiar głosowania na Nowoczesną, podobnie jak zwolennicy Platformy Obywatelskiej, częściej niż potencjalne elektoraty PiS i Kukiz'15, mówili o konieczności poprawy relacji z Unią Europejską i generalnie poprawy polityki zagranicznej, relacji międzynarodowych. Zwolennicy parlamentarnej opozycji liberalnej relatywnie często mówili także o oczekiwaniach dotyczących przestrzegania przez rząd Mateusza Morawieckiego obowiązującego prawa, Konstytucji, zasad demokracji oraz przywrócenia praworządności w państwie. Elektorat Kukiz'15 na tle pozostałych wyróżnia się natomiast częstością wypowiedzi o potrzebie odbudowy polskiego przemysłu, wspierania polskich firm i przedsiębiorczości, ograniczenia biurokracji, uproszczenia przepisów oraz obniżenia podatków i podwyższenia kwoty wolnej od podatku. W tabeli 3 przedstawiono priorytety, w przypadku których częstość wymieniania przez największe potencjalne elektoraty partyjne różni się istotnie statystycznie.

TABELA 3

Czego przede wszystkim oczekuje Pan(i) od rządu Mateusza Morawieckiego? <i>Wybrane odpowiedzi spontaniczne</i>	Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?			
	Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	Platforma Obywatelska RP	Kukiz'15	Nowoczesna
procentowanie w kolumnach				
Poprawy warunków życia, zmniejszenia ubóstwa	13	4	6	0
Odbudowy polskiego przemysłu, wspierania polskich firm i przedsiębiorczości	5	1	15	0
Polityki prorodzinnej (w tym 500+) – kontynuacji, zwiększenia wsparcia dla rodzin	1	0	5	8
Poprawy relacji z Unią Europejską, porozumienia z Unią Europejską. Lepszego nastawienie do UE	4	12	4	11
Poprawy polityki zagranicznej, stosunków międzynarodowych – ogólnie	1	6	4	10
Zgody narodowej, stawiania na porozumienie, dialog i kompromis – ogólnie i porozumienia z opozycją	4	7	0	16
Przestrzegania prawa, przestrzegania Konstytucji, zasad demokracji, przywrócenia praworządności w państwie	0	15	0	14
Obniżki podatków, podwyższenia kwoty wolnej od podatku	3	1	7	4
Ograniczenia biurokracji, uproszczenia przepisów	1	2	10	0

POSTRZEGANIE WAŻNOŚCI WYBRANYCH CELÓW Z EXPOSÉ PREMIERA

Badanym przedstawiliśmy również listę 20 wybranych kwestii z sejmowego Exposé premiera Mateusza Morawieckiego i poprosiliśmy o wskazanie spośród nich nie więcej niż 5 celów, których realizacja jest – ich zdaniem – najważniejsza. Przy zamkniętej liście na pierwsze miejsce wysunęła się poprawa służby zdrowia, którą wskazało 81% ogółu badanych. Pozostałe cele, choć wybierane przez znaczące grupy dorosłych Polaków, zdecydowanie ustępują pod względem częstości wskazań liderowi tego rankingu. Dotyczy to nawet – wybranej przez blisko połowę badanych (48%) – poprawy warunków życia, zmniejszenia ubóstwa. Na kolejnych miejscach czołówki priorytetów dla rządu znalazły się ponadto: zgoda narodowa, łagodzenie konfliktów, stawianie na porozumienie i kompromis (39%), kontynuacja polityki prorodzinnej, 500+ (35%) oraz wspieranie polskich firm i przedsiębiorczości, odbudowa przemysłu (34%). Lista wybranych 20 celów z Exposé premiera wraz z odsetkami wskazań respondentów przedstawiona jest na rys. 2.

O ile – przy zamkniętej liście celów – poprawa służby zdrowia okazała się priorytetowa zarówno dla badanych uważających, że rząd Mateusza Morawieckiego powinien, ogólnie rzecz biorąc, kontynuować politykę rządu Beaty Szydło, jak i dla tych, którzy uważają, że w polityce rządu powinny nastąpić istotne zmiany (odpowiednio 79% i 84%), to w przypadku niektórych innych celów dla rządu występuje istotna statystycznie różnica częstości wskazań w obu wyróżnionych grupach – zob. tabelę 4. Badani uważający, że gabinet Mateusza Morawieckiego powinien kontynuować politykę rządu Beaty Szydło, częściej niż oczekujący istotnych zmian wskazywali wśród najważniejszych celów dla rządu kontynuację polityki prorodzinnej, 500+; troskę o pamięć historyczną, tradycje; przeciwdziałanie powstaniu Unii Europejskiej dwóch prędkości, walkę z rajami podatkowymi i karuzelami VAT-owskimi w ramach Unii Europejskiej oraz współpracę z krajami Europy Środkowej i Wschodniej (Grupa Wyszehradzka, inicjatywa Trójmorza, pogłębienie współpracy z Ukrainą, Litwą i Gruzją). Oczekujący istotnych zmian w polityce rządu znacznie częściej natomiast niż zwolennicy kontynuacji polityki poprzedników wskazywali na zgodę narodową, łagodzenie konfliktów, stawianie na porozumienie i kompromis; wspieranie polskich firm i przedsiębiorczości, odbudowę przemysłu; walkę ze smogiem, lepszą ochronę środowiska oraz modernizację Polski, nowe technologie w przemyśle i administracji („od Polski papierowej do Polski cyfrowej”), a także dbałość o ład przestrzenny i estetykę.

RYS. 2. Premier Mateusz Morawiecki w swoim sejmowym wystąpieniu przedstawił szereg celów, które zamierza zrealizować ze swym rządem.

Z przedstawionej listy proszę wybrać nie więcej niż 5 celów, które są, Pana(i) zdaniem, najważniejsze

TABELA 4

Premier Mateusz Morawiecki w swoim sejmowym wystąpieniu przedstawił szereg celów, które zamierza zrealizować ze swym rządem. Z przedstawionej listy proszę wybrać nie więcej niż 5 celów, które są, Pana(i) zdaniem, najważniejsze	Czy, Pana(i) zdaniem, ogólnie rzecz biorąc, rząd Mateusza Morawieckiego powinien kontynuować politykę rządu Beaty Szydło czy też w polityce rządu powinny nastąpić istotne zmiany?		
	Powinien kontynuować politykę rządu Beaty Szydło	W polityce rządu powinny nastąpić istotne zmiany	Trudno powiedzieć
	procentowanie w kolumnach		
Poprawa służby zdrowia	79	84	78
Poprawa warunków życia, zmniejszenie ubóstwa	52	48	43
Zgoda narodowa, łagodzenie konfliktów, stawianie na porozumienie i kompromis	33	44	33
Kontynuacja polityki prorodzinnej, 500+	54	26	30
Wspieranie polskich firm i przedsiębiorczości, odbudowa przemysłu	32	38	23
Państwo przyjazne osobom starszym i niepełnosprawnym – likwidacja barier	25	30	30
Walka z przemocą wobec kobiet i osób słabszych, zwiększenie ochrony ofiar przemocy	26	30	20
Mieszkanie+, budowa tanich mieszkań	27	20	22
Rozbudowa sieci drogowej i kolejowej	17	22	23
Budowa i odbudowa infrastruktury na wsi – żłobki, przedszkola, ośrodki kultury, internet, posterunki policji itp.	19	22	21
Walka ze smogiem, lepsza ochrona środowiska	10	22	20
Modernizacja Polski, nowe technologie w przemyśle i administracji – „od Polski papierowej do Polski cyfrowej”	8	15	6
Współpraca gospodarki z nauką	8	13	12
Walka z rajami podatkowymi i karuzelami VAT-owskimi w ramach Unii Europejskiej	17	11	5
Troska o pamięć historyczną, tradycje	21	9	4
Przeciwdziałanie powstaniu Unii Europejskiej dwóch prędkości	18	7	4
Współpraca z krajami Europy Środkowej i Wschodniej – Grupa Wyszehradzka, inicjatywa Trójmorza, pogłębienie współpracy z Ukrainą, Litwą i Gruzją	12	5	5
Dbalność o ład przestrzenny i estetykę	2	5	7
Dbalność o interesy gospodarcze Polski w Azji i Afryce	3	4	3
Budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego (m.in. lotnisko)	3	2	0
Trudno powiedzieć	2	2	6
Odmowa odpowiedzi	0	0	1

Znaczące różnice w częstości wskazywania poszczególnych celów widoczne są także w największych potencjalnych elektoratach partyjnych, choć należy podkreślić, iż poprawa służby zdrowia jest bezwzględny priorytetem w każdym z nich. Zamierzający głosować do Sejmu na listy firmowane przez Prawo i Sprawiedliwość dwukrotnie częściej niż zwolennicy Platformy Obywatelskiej, Nowoczesnej i Kukiz'15 wskazują potrzebę kontynuacji polityki prorodzinnej, 500+. Wspieranie polskich firm i przedsiębiorczości, odbudowa przemysłu jest natomiast znacznie częściej wskazywana przez potencjalnych wyborców Kukiz'15 i Nowoczesnej niż przez głosujących na PiS i PO. Walkę z przemocą wobec kobiet i osób słabszych, zwiększenie ochrony ofiar przemocy oraz państwo przyjazne osobom starszym i niepełnosprawnym (likwidacja barier) najczęściej wskazują zwolennicy Platformy Obywatelskiej, natomiast walka ze smogiem, lepsza ochrona środowiska znacznie częściej

jest priorytetem dla popierających Nowoczesną lub PO oraz zamierzających głosować w wyborach do Sejmu, ale niezdecydowanych, kogo poprzeć, niż dla zwolenników PiS i Kukiz'15. Potencjalni wyborcy o niezdecydowanych preferencjach partyjnych oraz zwolennicy Nowoczesnej większą rolę niż pozostali przypisują też współpracy gospodarki z nauką. Troska o pamięć historyczną i tradycje jest natomiast ważniejsza dla zwolenników PiS i Kukiz'15 niż dla głosujących na partie liberalne.

TABELA 5

Premier Mateusz Morawiecki w swoim sejmowym wystąpieniu przedstawił szereg celów, które zamierza zrealizować ze swym rządem. Z przedstawionej listy proszę wybrać nie więcej niż 5 celów, które są, Pana(i) zdaniem, najważniejsze	Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?				
	Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	Platforma Obywatelska RP	Kukiz'15	Nowoczesna	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się
procentowanie w kolumnach					
Poprawa służby zdrowia	80	81	77	88	78
Poprawa warunków życia, zmniejszenie ubóstwa	51	39	65	36	43
Zgoda narodowa, łagodzenie konfliktów, stawianie na porozumienie i kompromis	37	46	42	56	44
Kontynuacja polityki prorodzinnej, 500+	50	24	26	23	16
Wspieranie polskich firm i przedsiębiorczości, odbudowa przemysłu	32	35	56	53	46
Państwo przyjazne osobom starszym i niepełnosprawnym – likwidacja barier	29	35	11	31	30
Walka z przemocą wobec kobiet i osób słabszych, zwiększenie ochrony ofiar przemocy	18	41	19	34	29
Mieszkanie+, budowa tanich mieszkań	26	11	29	24	14
Rozbudowa sieci drogowej i kolejowej	21	21	25	22	25
Budowa i odbudowa infrastruktury na wsi – żłobki, przedszkola, ośrodki kultury, internet, posterunki policji itp.	16	21	27	9	26
Walka ze smogiem, lepsza ochrona środowiska	11	28	12	29	30
Modernizacja Polski, nowe technologie w przemyśle i administracji – „od Polski papierowej do Polski cyfrowej”	10	14	11	22	13
Współpraca gospodarki z nauką	8	15	14	20	22
Walka z rajami podatkowymi i karuzelami VAT-owskimi w ramach Unii Europejskiej	16	10	21	8	10
Troska o pamięć historyczną, tradycje	21	9	24	3	5
Przeciwdziałanie powstaniu Unii Europejskiej dwóch prędkości	15	11	11	4	6
Współpraca z krajami Europy Środkowej i Wschodniej – Grupa Wyszehradzka, inicjatywa Trójmorza, pogłębienie współpracy	11	7	4	0	8
Dbłość o ład przestrzenny i estetykę	3	6	0	4	3
Dbłość o interesy gospodarcze Polski w Azji i Afryce	4	2	2	5	4
Budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego (m.in. lotnisko)	3	2	0	0	0
Trudno powiedzieć	2	1	0	0	4
Odmowa odpowiedzi	0	2	0	0	0

Premier Mateusz Morawiecki powiedział w swym Exposé: „Rząd, na którego czele stoję, jest ten sam, kierunek działania jest ten sam, i drogowskazy i wartości również są te same, jest więc rządem kontynuacji”. Choć elektorat partii rządzącej w zdecydowanej większości opowiada się za kontynuacją polityki rządu Beaty Szydło, to jednak większość ogółu Polaków oczekuje znaczących zmian w polityce rządu.

Zwolennicy kontynuacji w większym stopniu niż osoby oczekujące zmian swoje nadzieje koncentrują wokół kwestii związanych z polityką społeczną, a w szczególności z kontynuacją polityki prorodzinnej. Dla zwolenników istotnych zmian w polityce rządowej ważniejsze niż dla rzeczników kontynuacji jest działanie na rzecz zgody narodowej, łagodzenie konfliktów, a także zmiana w polityce zagranicznej, w tym przede wszystkim poprawa relacji z Unią Europejską.

Opracowała

Barbara Badora